

ОТЧЕТ

**ЗА РАБОТАТА НА
РЕГИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА
"ГЕОРГИ РАКОВСКИ" - ЯМБОЛ**

ЗА 2022 Г.

Дейността на Регионална библиотека "Георги Раковски" - Ямбол през 2022 година бе подчинена на следните основни задачи:

1. Търсене на нови форми и методи за разширяване на читателския състав и подобряване качеството и ефективността на библиотечното обслужване
2. Популяризиране и утвърждаване на съвременните информационни услуги за читателите на библиотеката чрез изграждане на пълнотекстови и графични бази данни а най-често търсените документи и предоставянето им на електронен носител чрез пълноценно използване на Интернет
3. Подмяна на луминисцентното осветление на Читални с енергоспестяващи LED тръби с цел намаляване разходите за електрическа енергия
4. Редовно поддържане на WEB-страницата на библиотеката, пълноценно използване на възможностите за on-line справки и търсене в каталози и картотеки, обслужване и справки чрез електронна поща
5. Разширяване на справочно-информационната и издателска дейност на библиотеката върху основата на изградените собствени бази данни и автоматизираната текуща национална библиография и книгопис, дигитализиране на най-ценните краеведски издания
6. Продължаване на пресигнирането на основния фонд в съответствие с утвърдената класификационна схема
7. Ремонт, реструктуриране и оптимизиране на библиотечните пространства за по-добро съхраняване на библиотечните единици
8. Инвентаризация на фонда на Заемна за възрастни
9. Реорганизация на основните книгохранилища с цел оптимизиране на библиотечното пространство
10. Продължаване на дейностите по създаване и въвеждане на електронни инвентарни книги в съответствие с изискванията на Наредба N: 3 от 18.11.2014 г. за съхраняване, ползване и разпореждане с документи от библиотечния фонд
11. Водене и текущо поддържане на Регистъра на обществените библиотеки на сайта на Министерството на културата на библиотеките от Ямболска област

През 2022 г. след две последователни кризисни години, свързани с пандемията от Ковид-19 библиотеката чрез целенасочена работа с потенциални ползватели, съвместно участие в проекти с учебни заведения, разнообразяване на формите и източниците за набавяне на нови заглавия и информационни източници, подобряване на материално-техническата база за читателите и служителите и успешно участие в проекти успя да изпълни заложените в плана основни библиотечни показатели.

През изминалата 2022 г. РБ „Г.С. Раковски“, Ямбол реализира два проекта към Министерство на културата.

По проект *„Библиотечната професия в съвременния свят – между традицията и модерните технологии“ : предизвикателства и нови пътища за методическа подкрепа на местната библиотечна общност. Създаване на краеведска информационна банка за библиотеките от Ямболска област. Дигитализация на краеведски ресурси в читалищните библиотеки от Ямболска област* бяха заложен **пет основни дейности за реализация:**

Дейност 1. „Методическа подкрепа за читалищните библиотекари от област Ямбол”

Дейност 2. Създаване на краеведска информационна банка за читалищните библиотеки от Ямболска област

Дейност 3. Дигитализация на краеведски ресурси

Дейност 4. „От трезора на времето“ (илюстриран библиографски указател за най-ценните книжни ресурси на РБ-Ямбол)

Дейност 5. Забавно-образователен спектакъл-хепънинг „Забавно училище“ (споделена изява с библиотекари от областта като модел за работа с деца)

Получените по проекта средства за регионална дейност и методическо подпомагане на дейността на читалищните библиотеки от региона за 2022 г. бяха изразходвани в пет основни направления:

Дейност 1. „Методическа подкрепа за читалищните библиотекари от област Ямбол”

Следвайки и доразвивайки основните цели за устойчиво развитие на регионалната дейност през 2022 г. и проведените посещения на място, предназначени за читалищните библиотеки в региона, нашата цел бе да обогатим мащабите на краеведската дейност в читалищните библиотеки в общините от област Ямбол с цел създаване на единна информационна система за специфичните особености на местното културно наследство, традиции, самодейност, образование, местен бизнес, туристически забележителности.

Бяха проведени 2 обучителни работни срещи и 4 споделени практикума, за оказване на квалификационна и експертно-консултантска дейност на място.

Обучителните работни срещи бяха насочени към читалищните библиотеки от област Ямбол.

Първата регионална среща с участието на 40 читалищни библиотекари от община Ямбол, община „Тунджа“ и община Стралджа бе проведена на 25 октомври 2022 г. в конферентната зала на хотел „Кабиле“ в Ямбол.

Бяха представени две презентации: „Организация на фондовете в читалищната библиотека” от Татяна Йовчева и Нели Хаджиева и „Краеведската дейност – издирване, класификация, съхранение и представяне на краеведския фонд в традиционен и дигитален вариант” от Румяна Андреева и Светла Славова. Бяха споделени добри практики, проведена дискусия и бе изработен на място работен

график за дигитализиране на събраните материали с краеведски характер с участието на читалищните библиотекарите от областта.

При същия дневен ред на 9 ноември 2022 г. в НЧ „Развитие - 1893“, гр. Елхово бе проведена втората регионална среща с участието на 20 библиотекари от община Елхово и община Болярово.

Бяха проведени 4 споделени практикуми в Стефан Караджово, Бояново, Джинот и Маломир с участието на читалищни библиотекари от съседни населени места.

В рамките на дейност 1 бе планирано и осъществено участието на Татяна Йовчева, главен библиотекар в Националната работна среща на методистите от регионалните библиотеки в град Силистра, която се проведе на 05-06.10.2022г.

За финансово обезпечаване на дейността бяха изразходвани следните средства:

1. Организиране на 2 обучителни работни срещи:

• Обучителна среща в град Ямбол – месец октомври 2022 г.

В срещата взеха участие общо 40 библиотекари от община Тунджа, община Стралджа и РБ „Г.С. Раковски“, Ямбол

За командировки е изразходвана сумата от **604,60** лв.

Наем зала и оборудване – **250** лв.

• Обучителна среща в град Елхово – месец ноември 2022 г.

В срещата взеха участие общо 20 библиотекари от община Елхово, община Болярово и РБ „Г.С. Раковски“, Ямбол

За командировки е изразходвана сумата от **323,70** лв.

2. Организиране на споделени практикуми в читалищни библиотеки в общините Елхово, Болярово, Стралджа, Тунджа и Ямбол (командировки).

Проведени са 4 практикума на ротационен принцип с работни групи, включващи библиотекари от съответната община, в периода 01.10.2022 г. – 30.10. 2022 г.

Стефан Караджово

За командировки е изразходвана сумата от **60,82** лв.

Бояново (Гранитово, Изгрев)

За командировки е изразходвана сумата от **63,18** лв.

Джинот (Зимница и Чарда)

За командировки е изразходвана сумата от **50,28** лв.

Маломир (Генерал Инзово, Тенево)

За командировки е изразходвана сумата от **63,99** лв.

Посещения в Завой, Челник, Сламино, Дражево, Генерал Тошево, Овчи кладенец

За командировки е изразходвана сумата от **176,43** лв.

ЗАБЕЛЕЖКА: *Сумите включват стойността на командировките за всяка експертно-консултантска дейност по общини.*

3. Участие на един библиотекар в Националната среща на методистите от регионалните библиотеки в град Силистра – месец септември 2022 г.

За командировката е изразходвана сумата от **164,35** лв.

Общо за Дейност 1 – 1757,35 лв. с ДДС

Дейност 2. Създаване на краеведска информационна банка за читалищните библиотеки от Ямболска област

Дейността предвиждаше планиране и оборудване на специализирана краеведска читалня за свободен достъп до разнообразни библиографски и пълнотекстови ресурси с краеведски характер, свързани ретроспективно с общественно-културния живот в Ямболска област през годините и в настоящия период.

От друга страна, в съответствие с планираните посещения на библиотеки по населени места бе реализирано създаването на краеведска информационна банка за читалищните библиотеки от Ямболска област. За реализиране на дейността беше изработен единен модел за събиране, класифициране и обработка в електронен формат на унифицирана информация за цялостната дейност на читалището от неговото създаване до сега, както и информация за наличието на културни артефакти от местно значение, които са планирани за дигитализация по утвърден график.

Вследствие на тези процеси в регионалната библиотека бе създаден информационен масив за всяко населено място, а копие от него ще бъде предоставено на електронен носител на съответното селище след завършване на цялостния процес на дигитализация.

В изпълнение и реализация на тази дейност бяха закупени **6 броя читателски маси и 6 броя читателски столове, както и 1 краеведска витрина за текущи изложби, с които бе трансформирана и оборудвана специална читалня „Краезнание“.**

За създаване на информационен масив за всяко населено място бе закупено **мултифункционално устройство “BROTHER”** с много добро съотношение между производителност и цена на консумативите, което ще подпомогне цялостната дейност по процесите на дигитализация.

Финансово обезпечаване на разходите за изпълнение на дейността:

С цел създаване на индивидуална картотека от краеведски материали – книги, периодични издания, непубликувани материали, снимки, илюстрирани картички и своевременната им обработка, както и с цел подобряване на индивидуалната комуникация с читалищните библиотеки от Ямболска област библиотеката закупи по проекта **МФУ BROTHER – 489 лв. с ДДС.**

С цел улесняване на достъпа до тези материали за библиотекарите от областта, както и за всички читатели, бе оборудвана специална краеведска читалня със следната спецификация:

- Краеведска витрина – 1 бр. х 310 = **308,46** лв. с ДДС
 - Читателска маса – 6 бр. х 122 = **731,16** лв. с ДДС
 - Читателски стол – 6 бр. х 70 = **416,88** лв. с ДДС
- Общо за дейност 2 – 1945.50 лв. с ДДС**

Дейност 3. Дигитализация на краеведски ресурси

В резултат на събраната информация от предходни помещения на място, групови срещи и семинари и анкети на предстоящите работни практикуми и методични срещи с библиотекарите от областта информацията за планираните обекти за дигитализация бе допълнена и актуализирана. Беше изработен с участието на читалищните библиотекари график за дигитализация и споделяне на местни краеведски ресурси – пълнотекстови и библиографски, които ще послужат за създаване на локална база данни, впоследствие споделена в регионална мрежа.

Бяха издирени и дигитализирани голям обем материали от културни изяви през годините, непубликувани селищни истории и краеведски проучвания, снимков материал, материали от периодичния печат, аудио и видеозаписи, дигитални копия от които ще бъдат предоставени на всяко конкретно населено място. Процесът ще продължи устойчиво и през следващите години.

Необходимата за закупуване техника бе планирана така, че да може да се използва от мобилните екипи на място, затова включва лаптоп и фотодокументален скенер, което ще ускори процесите на дигитализация и запазването на оригиналните материали.

Финансово обезпечаване на разходите за изпълнение на дейността:

- Лаптоп HP 250 G8 Intel Celeron, 15,6“, 8 GB RAM, 1TB - **498** лв.

- Скенер Mustec MCS1310 A3 - 496 лв.
 - Принтер XEROX 3025 – 490.00 лв.
- Общо за дейност 3 – 1484,00 лв с ДДС**

Дейност 4. „От трезора на времето“ (илюстриран библиографски указател за най-ценните книжни ресурси на РБ-Ямбол)

Издаденият библиографски указател „От трезора на времето“ представя книгите, обособени във фонд „Старопечатни издания“ (до 1878 г.) и „Редки и ценни издания“ (след 1878 г.). Целта му е да покаже на библиотечната общност в областта и страната богатството от всички съхранени през годините библиотечни материали, като започнем с най-старата книга, притежавана в библиотеката – старопечатна „Библиа“, издадена в Русия през 1820 г.

Библиографският указател е подреден хронологично-азбучно и е организиран в два основни раздела: „Старопечатни издания“ и „Редки и ценни издания“.

Към библиографията са изработени система от показалци: именов показалец, показалец на издателствата, небългарски издания на кирилица, издания на латиница.

Богато илюстриран с факсимилета от оригинални заглавни страници и илюстрации, той е предназначен за библиотечни специалисти, историци, литературоведи, библиофили и всички, които се интересуват от книжовното богатство на България.

Всяка обществена библиотека и институция от областта получи екземпляр от това издание, което се подготвя в продължение на няколко години, както и големите български библиотеки в страната. Бяха предадени по опис и екземпляри за целите на вътрешния и международния книгообмен на НБКМ.

Финансово обезпечаване на разходите за изпълнение на дейността:

- Предпечатна подготовка и печат на библиографски указател „От трезора на времето“ - 2 850 лв. с ДДС

Дейност 5. Забавно-образователен спектакъл-хепънинг „Забавно училище!“ (споделена изява с библиотекарите от областта като модел за работа с деца)

Изявата бе планирана като заключителен етап от лятната работа с деца и бе замислена като пилотна изява-модел за работа с деца от начален и основен курс на обучение за читалищни и училищни библиотекарите от Ямболска област. Поради забавяне с финансирането на проекта дейността бе изместена месец напред във времето и бе проведена на 9 ноември 2022 г.

Тя бе осъществена с активното съдействие на Държавен куклен театър „Г. Митев“ – Ямбол. По забавен и интересен начин бе реализиран образователния спектакъл-игра „Забавно училище“, което включваше специално представени учебни часове, много забавни викторини и игри с награди, много песни и забавления.

Изявата включваше изложба „История на книгата“, книжна викторина с награди, награждаване на най-активните читатели на Детски отдел, интерактивни игри.

Финансово обезпечаване на разходите за изпълнение на дейността:

- Организация и провеждане на забавно-образователен спектакъл „Забавно училище“ - 1400 лв. с ДДС
 - Награди - 250 лв. с ДДС
 - Командировки – 138.80 лв. с ДДС
- Общо за дейност 5 – 1788.80 лв. с ДДС**

Основните цели от реализацията на проекта ще ускорят процесите по внедряване на иновативни технологии в библиотечно-информационната дейност в търсене на нови подходи за цялостно и ефективно библиотечно-библиографско обслужване на читателите от региона, за усъвършенстване и осъвременяване на

библиотечните колекции и дигитално съхраняване и популяризиране на културното наследство на региона и краеведските колекции и изследвания, ще се подобри дейността за популяризирането им чрез съвременните канали и платформи за бърз обмен и споделяне на информация.

Ще се подобри качеството на съхраняване на статистическата информация и поддържането на базата данни на библиотеките от региона в дигитален формат, достъпен както за всички обществени библиотеки от региона, така и за всички специалисти, имащи информационна потребност от достъп до тази информация, както и за целите на официалната статистика.

Ще се извърши планирана спрямо конкретните потребности координационна, експертно-консултантска и квалификационна дейност за библиотекарите от региона в съответствие с извършен предварителен анализ на съществуващата и актуалната статистическа информация за постигнатото изпълнение на основните библиотечни показатели за брой читатели, посещения и раздадени библиотечни материали.

Очаквани резултати от цялостното изпълнение на проекта:

- Чрез оказване на целенасочена в съответствие с потребностите и нормативните изисквания методическа подкрепа по организацията на библиотечно-информационното обслужване и експертно-консултантска и квалификационна дейност за библиотекарите от читалищните библиотеки от региона се постига дълготраен ползотворен ефект, свързан с повишаване нивото на текущата библиотечна квалификация.

- Чрез споделяне на добри практики и работещи модели при участието в програми и проекти се извършва ползотворен обмен на добри практики и оригинални идеи за работа с различни възрастови групи.

- Обсъждане на партньорства и възможности за кандидатстване и финансиране по проекти като възможности за привличане на допълнителни източници на приходи в библиотеките.

- Попълване материалната база на библиотеката с технически средства, за по-модерна и пълноценна работа с ползвателите на библиотеката, както и за съхранение на статистическа информация и др.

- Активизиране на дейността по издирване, обработка, дигитализиране и съхраняване на местни краеведски ресурси

В заключение по проекта са изразходвани **9825.65** лв. като неувоените средства в размер на **173.35** лв. от предоставената финансова подкрепа са възстановени по сметката на Министерството на културата.

През 2022 г. в Регионална библиотека „Г. С. Раковски” – Ямбол бе реализиран проект по програма "Българските библиотеки - съвременни центрове за четене и информираност" 2022 г. по договор № РД-11-06-701 / 08.12.2022 г. за финансова подкрепа в размер на **16 748,24** лв на библиотеката при обновяване на фондовете ѝ с книги и други информационни източници.

Благодарение на успешната реализация на проекта бяха набавени **1420 книги (1027 заглавия)** - актуална художествена литература от български и чужди автори, най-новите издания от детска литература, литература в областта на психологията, справочни издания, речници, учебници за ВУЗ, учебно-помощна и историческа литература, на обща стойност **16 748,24** лв.

През изминалата година бе извършена планираната ремонтна дейност, свързана с подновяване и осъвременяване на вътрешния интериор на санитарните помещения в Читални, както и дейности по обезопасяване на газовата инсталация съгласно Правилата за безопасност.

През есента на 2022 г. бе извършена подмяна на дефектните елементи на газовата инсталация към ГНВ-150 на стойност **881,00** лв.

През декември бе извършено освежаване и облицоване с ПВХ ламперия на санитарните помещения в отдел „Читални“ на стойност **2 455,00** лв.

Със собствени сили и средства бе осъществена подмяната на старото лумисцентно осветление с нови, енергоспестяващи LED пури – безшумни и отговарящи на най-високия клас за пожарна безопасност, както и консумиращи повече от два пъти по-малко електроенергия, като осигуряват двойно по-добро осветление на читалищните и служебни зони.

Продължава поетапно плановата дигитализация на стара ямболска периодика, редки и ценни издания от фонда на отдел „Краезнание“ и др., както и дейностите по създаване и поддържане на инвентарните книги в електронен вариант.

Каталогът от книги, заедно с краеведската картотека е представен на интернет страницата на библиотеката в режим на on-line търсене.

Текущо се поддържа Регистърът на обществените библиотеки на сайта на Министерството на културата за библиотеките от Ямболска област.

II. БИБЛИОТЕЧНИ КАДРИ И БЮДЖЕТ

Библиотеката през изминалата 2022 година разполагаше със субсидирана численост от 26 служители.

С ПМС № 50 от 03.02.2022 г. бяха приети стандарти за делегираните от държавата дейности в размер на **21 854** лв. и допълващ стандарт за закрити площи – **14 460** лв.

С ПМС № 37 от 24.03.2022 г. бе определен нов размер на минималната работна заплата за страната – **710** лв., което в допълнение с икономията на ФРЗ от 2021 г. обуслови увеличение на основните заплати с **10 %**.

Като цяло през 2022 г. бяха изразходвани **632 104** лева бюджетни средства и **9 248** лв. собствени приходи – общо **641 352** лв.

За заплати и осигуровки през изминалата година са изразходвани бюджетни средства в размер на **505 063** лв, за издръжка и дейност на библиотеката – **109 248** лв.

Разпределението на средствата по основните параграфи е както следва:

& **0100** – Заплати и възнаграждение за персонала – **422 254** лв.

& **0200** - Други възнаграждения и плащания – **26 260** лв.

& **0500** – Осигурителни вноски от работодатели – **82 809** лв.

& **1000** – Разходи за издръжка – **109 248** лв. ,

в т.ч. :

& **1014** – Книги – **32 177** лв;

& **1015** – Материали – **21 271** лв.;

& **1016** - Вода, горива и енергия – **24 156** лв;

& **1020** – Разходи за външни услуги – **26 088** лв;

& **1030** – Разходи за текущ ремонт – **3 336** лв;

& **1900** - Платени данъци, такси – **434** лв;

През 2022 г. бяха реализирани **9 248** лева собствени приходи.

III. КОМПЛЕКТУВАНЕ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА БИБЛИОТЕЧНИТЕ ФОНДОВЕ. ОБРАБОТКА И КАТАЛОЗИ.

КОЛИЧЕСТВЕНИ ПОКАЗАТЕЛИ:

	<u>ПЛАН</u>	<u>ИЗПЪЛНЕНИЕ</u>
Библиотечен фонд	269551	266159
Набавени материали	2500	2720
Отчислени материали	1500	5117

Комплектуването, обработването, класирането и каталогизирането на постъпващите библиотечни материали са ключови дейности в работата на библиотеката.

През 2022 г. в Регионална библиотека „Г.С.Раковски” – Ямбол бе реализиран проект по програма „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност”. По този проект бяха закупени и обработени, инвентирани и предадени в отделите **1420** книги. Книгите бяха подбрани от различни области – художествена литература, детска художествена и отраслова, медицинска, философска, психологическа, езиковедска и др., справочници, речници, учебници и монографии.

Във фондовете на РБ „Георги С. Раковски” през 2022 г. постъпваха библиотечни документи чрез покупка или дарение.

Според утвърдените правила за комплектуване, периодично главният библиотекар от отдел Комплектуване, заедно с главните библиотекари от обслужващите отдели посещаваха книжарници, преглеждаха и закупуваха литература. За отдел „Заемна за възрастни” комплектуваните книги бяха заявявани от главния библиотекар на отдела.

През цялата 2022 г. източници за снабдяване бяха: издателство “Сиела Норма АД”, книжарница “Хеликон АД”, „Сторе” ЕООД, издателство „Жанет 45”, издателство “Български писател”, издателство „Захарий Стоянов” и други.

През 2022 г. библиотеката получаваше дарения на книги от обществени организации и частни лица. Заедно със задължителното оформяне на актове за дарения се издаваха и благодарствени писма. Част от гражданите, дарили книги от личните си библиотеки, са дългогодишни читатели на библиотеката.

Частните лица, направили дарения на книги бяха: Светлана Манолова, Мартин Михов, Ваня Косева, Христина Иванова, Станимира Калъпова, Милена Дряновска, Жана Петкова, Николай Стоянов, Светлана Попова, Крум Близнаков, Милен Панчев, Виктория Атанасова, Пенка Марова, Пламен Георгиев и други.

През годината продължи традицията различни автори на книги да даряват творбите си на библиотеката. Някои от тях са: Бистра Стамболова, Цецка Полякова, Лъчезар Георгиев, Борислав Сретков, Валентин Бояджиев, Марина Гочева, Нели Лачева, Петя Александрова, Татяна Йотова...

Местни автори дариха свои книги, чрез което се обогати фондът на отдел «Краезнание». Част от творците с ямболски корени, дарили свои произведения са: Иван Газдов, Тони Теллалов, Жечка Киранова, Димитър Попов, Иван Куюмджиев, Детелина Стефанова, Димитрина Бояджиева, Мими Здравкова и други.

Библиотеката получи дарения от обществени организации като: «Асоциация на сухопътните войски», ИК «Тангра», «Балкански форум за мир»- Кърджали, Куклен

театър «Георги Митев» - Ямбол, «Карин дом»- Варна, Нов български университет и Институт за изследване на близкото минало, Фондация «Петко Груев Стайнов», Издателство «Захарий Стоянов», Фондация «Глобални библиотеки», НМА «Проф. Панчо Владигеров» и други.

Продължи традицията да се получават дарения от други библиотеки в страната. Много от тях дариха свои библиографии, библиографски указатели, летописи, с което обогатихме фондовете «Справочно-библиографски» и «Библиотековедски».

Дарителите са: РБ «Сава Доброплодни», гр. Сливен, РБ «Захарий Княжески», гр. Стара Загора, РБ «Априлов-Палаузов», гр. Габрово, РБ «Светослав Минков», гр. Перник, РБ «Дора Габе», гр. Добрич и др.

По линията на библиотечния книгообмен през годината получихме книги от Народна библиотека «Иван Вазов» – Пловдив, Народна библиотека «Св. св. Кирил и Методий» - София.

В съответствие с приетия “Закон за задължителното депозиране на печатни и други произведения от 06.07.2009 г.”, както всяка година, така и през 2022 г. бяха изпратени библиотечни документи - депозирани издания към Народна библиотека “Св. св. Кирил и Методий” – отдел Депозит.

През изминалата година библиотечни документи своевременно се обработваха и в електронната база данни. Поддържаше се и базата данни на Нетрадиционни носители на информация.

Допълниха се фондовете «Редки и ценни издания» чрез дарени книги, както и колекцията от картографски издания.

След всяка обработена и описана книга се принтираше каталожна картичка и се поддържаше в пълнота служебния каталог.

През 2022 г. бяха комплектувани **2720** библиотечни материала, от които закупени **2267** броя, на стойност **30 643,68** лв.

Комплектувани бяха и **43** тома периодични издания на стойност **1478,55** лв., които се съхраняват трайно, съгласно режима за съхранение на периодични издания в библиотеката.

Дарените книги бяха **410** броя на стойност **4851,99** лв.

Отчислената литература през годината бе **5117** библиотечни документа, като причините за отчисляване бяха физически похабени и остарели по съдържание. В края на годината, след приключване на ежегодната инвентаризация, се отчисли определен процент книги в съответствие с „Наредба № 3 от 18 ноември 2014 г. за съхраняването, ползването и разпореждането с документи от библиотечния фонд” по причина- липсващи при инвентаризация.

Общо наличният фонд в края на 2022 г. е: **266 159** броя библиотечни документи.

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ И СЪДЪРЖАНИЕ НА РАБОТАТА С ЧИТАТЕЛЯ

4.1. РАБОТА С ЧИТАТЕЛИТЕ НАД 14 ГОДИНИ

През 2022 г. общо за библиотеката бяха привлечени **2 273** читатели, бяха заети **107 947** библиотечни материала и бяха отчетени **46 634** посещения.

През 2022 година усилията на библиотечните работници от **Заемна за възрастни** бяха съпроводени от продължилите пандемични мерки, които въведоха нов ред в обслужването на читателите. За читателите в залата за свободен достъп се обособи зона, заемаща 30% от общата площ за свободен избор. Читателите се допускаха до двама в залата, за се спазва дистанцията и площта от 8 кв.м. за движение на читател. За улеснение и достъпност на избора, освен витрините за „Нови книги“, наредихме допълнителни маси с най-търсени заглавия. Според указанията на РЗИ, библиотечните материали, върнати от читателите, се карантинираха в рамките на 72 часа, което наложи обособяване на друга зона за карантин. Всички мерки по предписаните указания се спазваха стриктно до 31 март, както от работещите, така и от посещаващите.

Заетите библиотечни документи през годината са **68241**, а при план 24000 бяха отчетени **23051** посещения, новозаписаните читатели са **1151**. Констатира се интерес към библиотеката като институция, въпреки здравните мерки за безопасност, които наложиха ограничения в избора на ползвателите, което не е познато от години.

В обслужването на ползвателите, посещаващи отдела всеки работен ден, дейността на библиотекарите се подпомага успешно вече двадесет и шеста година от електронния каталог на библиотеката. Шестнадесета поредна година се използва баркод технология за обслужване на ползвателите, която позволява много по-добър контрол върху заеманията и срока на връщане, както и точна информация за движението на всеки библиотечен документ у всеки конкретен ползвател. Тази форма на работа увеличава реалното време за работа с ползвателя, за разговори и беседи за нови книги, автори, библиотечни поредици.

Продължава прочистването на подръчния фонд от остарели по съдържание заглавия, както и на физически похабени екземпляри. Паралелно всяко заглавие се талонира, подрежда във възходяща поредица и предава на отдел „Обработка“ за отчисляване. През изминалата година са събрани каталожните блокове на Азбучния, Систематичния, Заглавния каталог, прочистени и с обновени надписи, подредени в друг изглед, поради наложените пространствени промени и появата на нови стелажи за „Нови книги“.

През годината се случиха неприятни загуби, следствие на спукани тръби от парната инсталация и на ВиК, което на два пъти мобилизира работата на колегите по освобождаване, преместване на библиотечни материали от фонда в книгохранилището. Похабените физически екземпляри се талонираха и предадоха в „Обработка и каталози“ за отчисление. В периода май-юни по двама библиотекарите от отдела отчислявахме физически изхабени и остарели по съдържание и многоекземплярни материали от резервния фонд, преместен в ОУ „Христо Смирненски“.

Библиотекарите от „Заемна за възрастни“ обогатяват фонда на Заемната с търсени заглавия по пътя на дарителството, като по този начин се набавят нови, актуални библиотечни материали. Поддържахме картотека с най-нови заглавия, която самите читатели попълват с търсени заглавия. Активната ни работа по проекта към

МК „Българските библиотеки-съвременни центрове за четене и информираност“ се увенча със спечелването му, което е гарант за нови заглавия във фонда.

Ежедневно на отдел “Обработка” се предават библиотечни документи за поставяне на баркод, чиито стикери са похабени или изтрити.

За много търсени заглавия, които са единични във фонда, се води картотека на заявките, а при съответно връщане на подобно заглавие ползвателят се уведомява по телефона за получаване на съответната книга. Тази практика на съобразяване с потребностите на хората, с цел подобряване на качеството на обслужване утвърждава авторитета на библиотеката като водещ професионален културен институт в града.

Библиотекарите от Заемна за възрастни извършват ежедневно много устни и компютърни справки, с което подпомагат както конкретните читатели, така и колегите от останалите отдели.

Ежедневна е работата със закъснели ползватели, с помощта на телефонни обаждания, съобщения по електронен път и други пътища, но не винаги успешна.

Популяризирането на новополучената литература през годината се извършваше посредством целогодишното поддържане на витрина “Нови книги” в Залата за свободен достъп.

ОТЧЕТ

за работата на Читални 1, 2, 3 и Музикална читалня за 2022 г.

През 2022 г. обслужването в отдел Читалня за възрастни се завърна към обичайния си начин на обслужване на читателите, след две години ограничения заради COVID 19. Читалнята се използва от хора от третата възраст и младежи, съобразено със Заповедите на Министъра на Здравеопазването. Възстанови се използването на Интернет залата, отново съобразено с действащите мерки на здравното министерство. Отпаднаха някои ограничения за ползване на ежедневната преса, развлекателните списания, отрасловата литература, справочниците и новите книги. През втората половина на 2022 г. Читалнята, вече утвърдила се като привлекателно място за самоподготовка и прекарване на свободното време, възвърна голяма част от редовните си посетители.

През годината заетите библиотечни документи са **17059**. Посещенията са **7000**.

Културни, образователни и обществени събития:

Творчески вечери – 13

- Творческа среща с белетриста **Николай Табаков**;
- Творческа вечер, посветена на 140 г. от рождението на ямболския писател и журналист **Иван Карановски**;
- Премиера на стихосбирката „Сестра съм на луната” и сборника с разкази и есета „Ех, този живот!” на **Ани Русева**;
- Творческа вечер, посветена на 90 г. от рождението на ямболския поет **Марко Недялков**;
- Творческа вечер, посветена на 80 години от рождението на ямболския белетрист **Димитър Яръмов**;
- Представяне на авторите **Румен Николов** и **Янко Митев**;
- Творческа вечер, посветена на 90 годишния юбилей на ямболския литературен историк и критик **проф. д-р Стоян Илиев**;

- Творческа вечер по повод 85 години от рождението на ямболската белетристка **Димитрина Бояджиева**;
- Честване 120 г. от рождението на ямболския писател **Тодор Драганов**;
- Творческа вечер, посветена на ямболския писател **Матвей Вълев**;
- Творческа вечер, посветена на 75 години от рождението на **Юлияна Донева**;
- Творческа вечер, посветена на 80 години от рождението на ямболския поет и журналист **Димитър Арабаджиев**;
- Творческа среща с **Николай Табаков**;

Витрини и Изложби – 21

Изложби, уредени с материали от фонда на библиотеката, посветени на бележити личности и годишнини:

- 400 години от рождението на **Жан – Батист Молиер** – френски драматург, режисьор и актьор, майстор на комичната сатира;
- 150 г. от рождението на **Гоце Делчев** – български революционер, водач и идеолог на Българските македоно-одрински революционни комитети;
- „Ямболийката през миналия век” – изложба по повод Международния ден на жената 8 март;
- „Кукерландия – магията на игрите с маски” – изложба от фотографии, участвали във фотоизложба-конкурс „Кукерландия” през 2020, 2021, 2022 г.;
- 95 г. от рождението на **д-р Илия Бахаров** – експозиция с произведения на автора;
- 290 години от рождението на великия австрийски композитор **Йозеф Хайдн**;
- „Светът е оцелял, защото се е смял” – изложба, посветена на Деня на хумора и шегата;
- „От Цветница до Великден” – изложба на гоблени;
- 80 години от рождението на ямболския поет **Георги Василев**;
- „11 май – Ден на библиотекаря и 130 г. от написването на възрожденското стихотворение „Химн на Св. Св. Кирил и Методий”;
- 146 години от смъртта на **Христо Ботев и загиналите за свободата на България**;
- „Сътворението” – изложба – живопис на **Марияна Йорданова**;
- „Вечните песни на България” – изложба по повод 200 години от рождението на **Добри Чинтулов**;
- „Рисунките на Юлияна Донева” – изложба;
- „120 години от рождението на **Фани Попова – Мутафова**, българска писателка, преводачка от италиански език и общественичка”;
- „155 години от рождението на **Мария Кюри** – полско-френска химичка и физичка”;
- „140 г. от рождението на инж. Жеко Георгиев”;
- „Картини, които лекуват” – изложба живопис на **Тинка Цветанова**;
- „95 г. от рождението на **проф. Велко Вълканов**”;
- „95 г. от рождението на **проф. Моско Москов**”;
- „История на книгата” – изложба с материали от фонда на библиотеката;

Библиографско-информационната работа

Надграждане професионалните умения на служителите, споделяне на опит и участия в проекти

- През изминалата 2022 г. Татяна Йовчева сътрудничи на колегите от областта при попълване на информационните карти към регистъра на обществените библиотеки.
- В реализацията на дейностите по проекта за Регионална дейност участваха Татяна Йовчева и Нина Янкова.
- В проекта „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност” сътрудничихме на колегите от отдел „Комплектуване и обработка“ в подбора на нови заглавия.

Инвентаризация и обслужване в отдел Читалня за възрастни.

- През последното тримесечие на 2022 г. с колегите Милена Иванова и Христина Методиева направихме инвентаризация на фонд „Редки и ценни” и фонд „Старопечатни издания”. Новите постъпления са тридесет и седем.
- През 2022 г. беше извършено прочистване на хранилищата на отдел Читалня от заглавия с изтекъл срок на съхранение. Описани за отчисление са **184** библиотечни материала.
- През 2022 г. във фонда на отдел Читалня за възрастни са получени справочници, речници, енциклопедии, албуми, наръчници, учебници и научни изследвания, съобразени с читателските търсения и интереси.
- През 2022 г. бяхме абонирани за 69 заглавия, 6 от които за Детски отдел. От тях 6 ежедневника, 4 местни и регионални заглавия, седмичници, научни и развлекателни списания. Още 5 заглавия получавахме като дарения от читатели и издателства.
- Ежедневно бе поддържан електронният каталог на периодиката за 2022 г.
- По МЗС са направени 5 заявки към Народна библиотека „Ив. Вазов”- Пловдив, Националната библиотека. Всяка от тях е изпълнена в срок.
- През месец януари беше обработен, подреден и сортиран голям масив от вестници и списания, а за подвързия бяха подготвени и предадени: вестници – 5 заглавия и списания – 25 заглавия.
- През цялата година предлагаме на нашите читатели актуална информация за културните събития в града чрез общинския Културен календар.
- В читалнята по музика бяха направени 25 посещения и заети 87 библиотечни документа.

Обучения за деца и индивидуални консултации за възрастни – 2 гр. и 12 инд.

През месец октомври, по повод Европейските дни на програмирането коллегата Нина Янкова проведе изнесен урок с презентация пред ученици от третите класове на НУ „Проф. Петър Нойков”.

Индивидуалните запитвания от потребители на библиотеката бяха свързани с Общо запознаване с ИКТ; Работа с браузери; Достъп до страници в Уеб пространството; Работа с търсачката на Google /карти, преводач/; Съвети за безопасно сърфиране; Създаване на електронна поща.

4.2. РАБОТА С ЧИТАТЕЛИТЕ ПОД 14 ГОДИНИ

През 2022 година основен приоритет в работата на Детски отдел беше насърчаването на детското четене и формиране на траен интерес към книгата. Детски отдел продължи дейността си по привличането на нови читатели в библиотеката, максималното разкриване на библиотечните фондове пред децата и задоволяване на читателските търсения.

През изминалата година се смекчиха и впоследствие премахнаха ограниченията, наложени във връзка с пандемията от COVID-19. Това се отрази благоприятно върху нашата работа както по отношение на броя нови читатели, заети материали и посещения, така и върху културно-масовите прояви, запланувани от Детски отдел.

ПОКАЗАТЕЛИ	ПЛАН 2022	ИЗПЪЛНЕНИЕ 2021
ЧИТАТЕЛИ	1000	1108
ЗАЕТИ МАТЕРИАЛИ	20000	22560
ПОСЕЩЕНИЯ	12500	14492

Основната част от читателите на отдела са учениците от II до VII клас. Расте и броят на читателите - деца до 7 години.

Основният поток от ученици е през лятото, когато се заемат книги по препоръчителните списъци.

През изминалата година нашите читатели заемаха от библиотеката актуална художествена литература – поредиците „Дневникът на един дръндьо”, „Тими провала”, „Мистерии в ...”, „Скъпо тъпо дневниче”, „Малкият Никола”, „Майнкрафт”. Търсеха се и книги от Божана Апостолова, Мая Дългъчева, Джеймс Уолямс, Рик Риърдън, Майкъл Морпурго, Холи Уеб, Роалд Дал и други популярни автори. Най-малките ни читатели заемаха книги от поредицата „Дисни”, „Франклин” и български народни приказки.

Голям е интересът и към детските енциклопедии, част от които се предоставят за заемане вкъщи. Децата с интерес четат енциклопедии за космоса, човешкото тяло и световната история. През учебната година най-търсената отраслова литература е от областите математика и литературознание.

През 2022 година във фонда на Детски отдел постъпваха ритмично нови книги, съобразени с търсенията на нашите читатели – книги за най-малките деца, книги от популярни автори и много енциклопедии.

Чрез абонамент в отдела се получаваха 8 детски списания.

Културна и образователна дейност

Отбелязване на официални празници и годишнини

1 март - зарадвахме нашите малки читатели с мартенички и стихотворения за баба Марта.

Национален празник на България – 3 март - презентация «144 години свободна България» пред ученици от ОУ «Христо Смирненски»

На посетителите на отдела раздадохме знаменца и информационен лист със значението на символите на България.

На Великден подарихме на децата читатели картинки за оцветяване и стихчета, посветени на празника. С оцветените от тях картички се направи изложба в отдела.

По случай Деня на народните будители - 1 ноември, се проведе състезание между учениците от четвъртите класове от НУ «Проф. П. Нойков» - «Познаваме

българските будители». Децата показаха много знания за ямболските и национални будители.

195 години от рождението на П. Р. Славейков - урок по родолюбие «Славейков и нашето училище» с участието на ученици от II в кл. от ОУ „П. Р. Славейков”.

Коледа – „Коледен празник” с ученици от ОУ „Христо Смирненски” . Разказахме за традициите по света при подаряване на подаръци, а коледарите огласиха с песни и наричания за здраве читалнята на библиотеката.

Инициативи за популяризиране на четенето сред децата

Препоръчителните списъци за провеждане на лятното четене на учениците разнесохме по училищата. Литературата, която се включва в тях, е съобразена с изучаваните автори и произведения в съответните класове. Списъците, които се подготвят са препоръчителни, насочващи и имат за цел да улеснят децата в голямото богатство и фонд от детска литература , както и да запознаят децата с част от творчеството на наши и чужди класици на детската литература. Произведенията, които се препоръчват са съобразени с тяхната наличност в Детски отдел на библиотеката. Попълнихме и някои липси, породени от промяната на учебната програма в 8 клас.

От 01. 08 до 02. 09. 2022 г. Детски отдел обяви читателска надпревара „Разказвачи на XX век”. Предизвикахме нашите читатели да четат книги от съвременни детски автори – Холи Уеб, Майкъл Морпурго, Стийв Стивънсън, Бевърли Клиъри. В нея се включиха 57 наши читатели. На 14. 09. 2022 г. поканихме участниците, за да отчетем читателската надпревара. Чрез презентация ги запознахме с живота и творчеството на авторите. Децата решиха кръстословица и подредиха пъзели с герои от приказките на Ангел Каралийчев. Всички участници получиха грамоти и предметни награди.

С тази инициатива Детски отдел взе участие в Европейските дни на наследството.

Участие в национални библиотечни кампании

Национална кампания «**Поход на книгата**» - 02. 04. 2022 г. до 23. 04. 2023 г.

- Колективни посещения в библиотеката на децата от ДГ «Слънце»- групи «Славейче» и «Делфинче», ДГ «Валентина» - групи «Хвърчило » и «Гъбка». На децата представихме презентацията «Що е книга» и им показахме интересни книги от фонда на библиотеката.

- Среща на библиотекарите от отдела с първокласниците от ОУ «Любен Каравелов».

- На 21. 04. 2022 г. младата ямболска писателка Кремена Кенарова се срещна с ученици от третите класове на НУ «Проф. П. Нойков».

Седмица на детската книга - 26. 04. 2022 г. до 29. 04. 2022 г..

- Литературен празник «Приказникът Ангел Каралийчев» по повод 120 години от рождението на писателя - присъстваха ученици от третите класове на НУ «Св. Св. Кирил и Методий».

- Представяне на презентацията «Библиотеката и нейните възможности» пред шестокласници от ОУ «Любен Каравелов». Запознахме ги с отделите в библиотеката, с интересни книги от фонда на Детски отдел, с произведения на съвременни детски автори.

Национална библиотечна седмица – 09. 05. 2022 г.- 13. 05. 2022 г.

- Колективни посещения на деца от ДГ «Слънце», група «Звездици» и ученици от вторите класове на ОУ «Н. Петрини».

- Безплатно записване на първокласници от ОУ «Любен Каравелов» за читатели на библиотеката.

Колективни посещения

През годината Детски отдел бе посетен от ученици от първи клас на ОУ «Николай Петрини», ученици от трети клас от ОУ «Николай Петрини», ученици от шести клас от ОУ «Христо Смирненски». Те бяха запознати с правилата за обслужване в библиотеката, с част от богатия ни фонд.

През летните месеци Детски отдел посещаваха и деца от летните занимални в града – «Буболино», занималня към училище «Европа», занималня към Общностен център за развитие. Голяма част от тях станаха читатели на библиотеката и редовно заемаха книги.

«Лято в библиотеката»

От средата на м. юни до края на м. юли проведохме поредното „Лято в библиотеката 2022“. Бяха реализирани следните дейности:

- «Забавен английски за деца»
- «Прочети, разкажи, нарисуй»
- «Искри от извора»
- «Безопасен интернет»
- „Творческо ателие“
- „Интересни факти за българските владетели“
- „Какво представлява 3D принтирането“

В провеждането на заниманията взеха участие и колеги от отдел «Читални» - Нина Янкова, лектор в дейностите «Забавен английски за деца» «Безопасен Интернет» и «Какво представлява 3D принтирането» и Татяна Йовчева, която води част от заниманията в «Творческо ателие».

Гост на закриването на «Лято в библиотеката 2022» беше плевенският художник Диян Павлов - Джими. По увлекателен начин той разказа на децата за появата и развитието на писмеността. На изработената от него машина, копие на Гутенберговата книгопечатна преса, художникът показа начина на печатане на текст върху създадена от самия него хартия.

Участие в проекти

В рамките на проект "Библиотечната професия в съвременния свят – между традицията и новите технологии" подредихме изложба „История на книгата“ и организирахме съвместно с ДКТ „Иван Митев“ образователен спектакъл „Забавно училище за малки и големи“. На него наградихме с грамоти и книги нашите най-добри читатели за 2022 г.

През годината реализирахме тематични кътове и изложби като форми за популяризиране на фонда и запознаване с творчеството на различни писатели.

В библиотеката бяха уредени кътове с книги по повод на бележити годишнини:

- 140 години от рождението на Алън Милн
- 115 години от рождението на Емилиян Станев
- 135 години от рождението на Димчо Дебелянов

- 120 години от рождението на Ангел Каралийчев
- 125 години от рождението на Асен Разцветников
- 115 години от рождението на Астрид Линдгрен
- Кът с литература, посветен на 1 март
- Кът с литература посветен на 3 март
- Кът с литература, посветен на 8 март

Витрини с литература имаше и по темите:

- В света на енциклопедиите
- Искам всичко да знам
- Стъпки в науката
- Да научим повече

Материали за родния край

- За вас петокласници – митове, предания и легенди
- За вас седмокласници - „Как да влезем в гимназия”– учебни материали по БЕЛ и математика
- Книги за пубертета
- Будители народни - низ от светли имена
- Весела Коледа
- Нови книги
- Вечните детски романи
- За най-малките
- Любими детски поредици

През годината периодично се заделя литература за отчисляване. Чрез телефонни обаждания закъснелите читатели се подсецат да връщат заетите книги.

V. СПРАВОЧНО - БИБЛИОГРАФСКА И ИНФОРМАЦИОННА ДЕЙНОСТ. КРАЕЗНАНИЕ.

Основните акценти в дейността на отдела бяха по-нататъшното разширяване и подобряване на информационно-справочната дейност и стриктно попълване на краеведската база данни.

За 2022 година са въведени **1114** записа от текущата и ретроспективна база данни "CDF" (данните не включват информация за втори, трети и повече източници), като около 80 процента от тях (предимно статии от ЦПП) са дигитализирани. В резултат на 29-годишното редовно поддържане на базата, броят на библиографираните материали достигна **85100** записа с източници както от местния, така и от националния периодичен печат.

В отдела са регистрирани **92** писмени справки, от тях **68** с краеведски характер и **24** - със справочен характер. От краеведските справки преобладават тези, които се отнасят за културно-историческото наследство на града, селищни проучвания, за видни ямболски дейци и техни публикации в МПП, материали за фолклора, спорта.

Отделът подпомага с библиографска и фактографска информация различни регионални изследвания на административни и културни институции, както и на отделни личности.

През 2022 г. в "Справочно-библиографски отдел" и отдел "Краезнание" са постъпили общо **79** библиотечни единици, от които справочници - **5**, краеведски – **74**.

Регулярно се допълва фонда с новоиздадени книги с краеведски характер. С новонабавените книги от местни творци се поддържа постоянна витрина през годината.

Работи се по график за дигитализация на архивния местен периодичен печат (1922-1944 г.). Вестник „Тракиец“ (1940-1944 г.) е предоставен за ползване от читатели, както и някои единични броеве на вестници от този период.

В изпълнение една от основните цели на проекта за регионална дейност през годината стартира мащабно издирване и дигитализиране на документи за селата от ямболския край, с цел продължаване и надграждане на краеведската база данни на региона в библиографски и пълнотекстови вариант.

Продължи издателската дейност на библиотеката с отпечатването и разпространението сред библиотеките от региона и страната на библиографския указател на старопечатни и редки и ценни книги, притежание на библиотеката: „От трезора на времето“.

В края на годината бе извършена инвентаризация на библиотечните единици в отделите «Справочен» и «Краезнание».

ДИРЕКТОР:
(Димитър Бечев)